

У Х В А Л А
ВЕЛИКОЇ ПАЛАТИ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень підпунктів 16, 17 пункту 7, підпункту „а“ підпункту 4 пункту 11 § 1 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII

м. К и ї в
5 листопада 2019 року
№ 50-у/2019

Справа № 1-170/2019(3753/19)

Велика палата Конституційного Суду України у складі суддів:

Тупицького Олександра Миколайовича – головуючого,
Головатого Сергія Петровича,
Завгородньої Ірини Миколаївни,
Касмініна Олександра Володимировича,
Колісника Віктора Павловича,
Кривенка Віктора Васильовича,
Лемака Василя Васильовича – доповідача,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Мойсика Володимира Романовича,
Первомайського Олега Олексійовича,
Саса Сергія Володимировича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Філюка Петра Годосьовича,
Юровської Галини Валентинівни,

розглянула на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням 51 народного депутата

України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень підпунктів 16, 17 пункту 7, підпункту „а“ підпункту 4 пункту 11 § 1 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (Відомості Верховної Ради України, 2017 р., № 48, ст. 436).

Заслухавши суддю-доповідача та дослідивши матеріали справи, Велика палата Конституційного Суду України

у с т а н о в и л а:

1. Суб'єкт права на конституційне подання – 51 народний депутат України – звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням розглянути питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень підпунктів 16, 17 пункту 7, підпункту „а“ підпункту 4 пункту 11 § 1 розділу 4 Закону України „Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII (далі – Закон № 2147).

Положеннями підпунктів 16, 17 пункту 7 § 1 розділу 4 Закону № 2147 було внесено зміни до окремих положень Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), а саме:

– «„у статті 242:

частину першу викласти в такій редакції:

„1. Експертиза проводиться експертною установою, експертом або експертами, за дорученням слідчого судді чи суду, наданим за клопотанням сторони кримінального провадження або, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання. Не допускається проведення експертизи для з'ясування питань права“;

абзац перший частини другої викласти в такій редакції:

„2. Слідчий або прокурор зобов'язані звернутися з клопотанням до слідчого судді для проведення експертизи щодо“»;

– «„статті 243 і 244 викласти в такій редакції:

„Стаття 243. Порядок залучення експерта

1. Експерт залучається за наявності підстав для проведення експертизи за дорученням слідчого судді чи суду, наданим за клопотанням сторони кримінального провадження.

Стаття 244. Розгляд слідчим суддею клопотання про проведення експертизи

1. У разі якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання, сторони кримінального провадження мають право звернутися з клопотанням про проведення експертизи до слідчого судді.

2. У клопотанні зазначаються:

1) короткий виклад обставин кримінального правопорушення, у зв'язку з яким подається клопотання;

2) правова кваліфікація кримінального правопорушення із зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність;

3) виклад обставин, якими обґрунтовуються доводи клопотання;

4) вид експертного дослідження, що необхідно провести, та перелік запитань, які необхідно поставити перед експертом.

До клопотання також додаються копії матеріалів, якими обґрунтовуються доводи клопотання.

3. Клопотання розглядається слідчим суддею місцевого суду, в межах територіальної юрисдикції якого здійснюється досудове розслідування, не пізніше п'яти днів із дня його надходження до суду. Особа, яка подала клопотання, повідомляється про місце та час його розгляду, проте її неприбуття не перешкоджає розгляду клопотання, крім випадків, коли її участь визнана слідчим суддею обов'язковою.

4. Слідчий суддя, встановивши, що клопотання подано без додержання вимог частини другої цієї статті, повертає його особі, яка його подала, про що постановляє ухвалу.

5. Під час розгляду клопотання слідчий суддя має право за клопотанням учасників розгляду або за власною ініціативою заслухати будь-якого свідка чи дослідити будь-які матеріали, що мають значення для вирішення клопотання.

6. Слідчий суддя задовольняє клопотання, якщо особа, яка звернулася з відповідним клопотанням, доведе, що для вирішення питань, що мають істотне значення для кримінального провадження, необхідне залучення експерта.

Слідчий суддя самостійно визначає експерта, якого необхідно залучити, або експертну установу, якій необхідно доручити проведення експертизи.

7. До ухвали слідчого судді про доручення проведення експертизи включаються запитання, поставлені експертові особою, яка звернулася з відповідним клопотанням. Слідчий суддя має право не включити до ухвали запитання, поставлені особою, яка звернулася з відповідним клопотанням, якщо відповіді на них не стосуються кримінального провадження або не мають значення для судового розгляду, обґрунтувавши таке рішення в ухвалі.

8. При задоволенні клопотання про залучення експерта слідчий суддя у разі необхідності має право за клопотанням особи, яка звернулася з клопотанням про залучення експерта, вирішити питання про отримання зразків для експертизи відповідно до положень статті 245 цього Кодексу.

9. Висновок експерта, залученого слідчим суддею, надається особі, за клопотанням якої він був залучений“».

Також відповідно до положень підпункту „а“ підпункту 4 пункту 11 § 1 розділу 4 Закону № 2147 частину першу статті 7 Закону України „Про судову експертизу“ від 25 лютого 1994 року № 4038–XII зі змінами (далі – Закон № 4038) викладено в такій редакції:

„Судово-експертну діяльність у кримінальному провадженні здійснюють державні спеціалізовані установи, а в інших випадках – також судові експерти, які не є працівниками зазначених установ, та інші фахівці (експерти) з відповідних галузей знань у порядку та на умовах, визначених цим Законом“.

2. Велика палата Конституційного Суду України, розглядаючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з постановленням Другою колегією суддів Другого сенату Конституційного Суду України Ухвали від 10 липня 2019 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пункту 3 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“, виходить з такого.

Відповідно до частини першої статті 8 Закону України „Про Конституційний Суд України“ Конституційний Суд України розглядає питання щодо відповідності Конституції України (конституційності) чинних актів (їх окремих положень).

Законом України „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень кримінального процесуального законодавства“ від 4 жовтня 2019 року № 187–ІХ (далі – Закон № 187) викладено у новій редакції, зокрема, частину першу, абзац перший частини другої статті 242, статті 243, 244 Кодексу, частину першу статті 7 Закону № 4038. У пункті 1 розділу II „Прикінцеві положення“ Закону № 187 встановлено, що „цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування“. Закон № 187 опубліковано у газеті „Голос України“ 16 жовтня 2019 року.

Отже, положення частини першої, абзацу першого частини другої статті 242, статей 243, 244 Кодексу, частини першої статті 7 Закону № 4038 в редакції до внесення змін Законом № 187 втратили чинність з 17 жовтня 2019 року згідно із Законом № 187.

Відповідно до пункту 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі є втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, на підставі статей 7, 8, 32, 35, 51, 52, 62, 65, 66, 86 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та відповідно до § 45, § 52 Регламенту Конституційного Суду України Велика палата Конституційного Суду України

у х в а л и л а:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням 51 народного депутата України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень підпунктів 16, 17 пункту 7, підпункту „а“ підпункту 4 пункту 11 § 1 розділу 4 Закону України „Про

внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів“ від 3 жовтня 2017 року № 2147–VIII на підставі пункту 5 статті 62 Закону України „Про Конституційний Суд України“ – втрата чинності актом (його окремими положеннями), щодо якого порушено питання відповідності Конституції України.

2. Ухвала Великої палати Конституційного Суду України є остаточною.

**ВЕЛИКА ПАЛАТА
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ**